

Delårsrapport med prognos 2 2018

Programnämnd social välfärd

Beslutad av Programnämnden, den 4 oktober 2018

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Programrådets färdriktning och prioriterade utvecklingsområden	4
2.1 Sammanfattande iakttagelser.....	4
2.2 Rehabiliterande arbetssätt och Åldras på dina villkor.....	5
2.3 Säkra kvalitet för samtliga individer oavsett utförare	7
2.4 Förebyggande arbete, uppsökande och tidiga insatser.....	11
2.5 Lokalförsörjning	14
2.6 Kompetensförsörjning	17
2.7 Digitalisering.....	17
2.8 Utveckling av resursfördelningsmodeller.....	19
2.9 Programrådets ytterligare utvecklingsområden	20
3. Programrådets resurser.....	22
3.1 Programrådets ekonomiska prognos	23
3.2 Programrådets egen verksamhet	27
3.3 Intäkt- och kostnadsanalys	31
3.4 Investeringar	31

1. Förslag till beslut

Programområdet social välfärd redovisar en samlad budgetavvikelse på – 91 875 tkr för helåret 2018, inklusive justerad avvikelse för intraprenadernas över- och underskott. Prognosen innebär en förbättring från prognos 1 med ca 10 000 tkr. Den totala nettokostnaden prognostiseras till 3 139 807 tkr. Intraprenaderna prognostiserar att ianspråkta ackumulerat resultat 2018 motsvarande – 1 802 tkr.

Den största delen av budgetunderskottet finns inom hemvården. Hemvården har haft stora underskott under flera år och har haft svårt att komma tillrätta med detta. Budgetunderskottet grundar sig i olika orsaker som har belysts såväl i hemvårdsutredningen som i tidigare uppföljningar.

Externa vård-, och behandlingskostnader inom socialnämnderna redovisar en stor budgetavvikelse. Orsaken är främst att fler personer prognostiseras vara i behov av insatser i form av extern institutionsvård.

Utifrån strategin för ett rehabiliterande arbetssätt har förberedelsearbete bedrivits inom fem delprojekt. Delprojekten avslutas under hösten och arbetet går då över i en test- och utvecklingsfas inom verksamheterna. Dessa tester kommer att samordnas med arbetet inom strukturförändringsprogrammet för den kommunala hemvården.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till programnämnd social välfärd.

1. Programnämnd social välfärd fastställer delårsrapporten med prognos 2 för 2018.
2. Delårsrapporten överlämnas till Kommunstyrelsen.
3. Budgetramarna justeras med 1 139 tkr från Vård och omsorg öster till Vård och omsorg väster enligt nämndernas Delårsrapporter.
4. Budgetramarna justeras med 4 090 tkr från Socialnämnd öster till Socialnämnd väster enligt nämndernas Delårsrapporter.
5. Programnämnden hemställer att Kommunstyrelsen och vidare till Kommunfullmäktige rapporterar om socialnämndernas och vård- och omsorgsnämndernas ekonomiska situation och förutsättningar att bedriva verksamhet i enlighet med lag, reglemente och uppställda verksamhetsmål.
6. Programnämnd hemställer hos Kommunstyrelsen att arbetet påbörjas med att ta fram en resursfördelningsmodell för budget som tar hänsyn till socialnämndernas förutsättningar och kort och långsiktiga volymförändringar samt resursfördelningsmodell för hemvården som tar hänsyn till den egna regins förutsättningar, utifrån det uppdrag som åvilar nämnderna utifrån lag och reglemente.

2. Programområdets färdriktning och prioriterade utvecklingsområden

2.1 Sammanfattande iakttagelser

Utifrån strategin för ett rehabiliterande arbetssätt har förberedelsearbete bedrivits inom fem delprojekt. Delprojekten avslutas under hösten och arbetet går då över i en test- och utvecklingsfas inom verksamheterna. Dessa tester kommer att samordnas med arbetet inom strukturförändringsprogrammet för den kommunala hemvården. För att kunna bedriva test- och utvecklingsarbetet på ett bra sätt behöver resurser tillföras. Inom ramen för rehabiliterande arbetssätt söks externa medel från Vinnova och EU men Programnämnden kommer också att behöva ta ställning till hur testen ska finansieras med egna medel. Efter testfasen behöver Programnämnden ta ställning till om de framtagna arbetssätten ska införas inom alla verksamheter och hur det ska finansieras. Magnituden på detta förändringsarbete, vid ett eventuellt införande, gör att resurser behöver prioriteras om och att andra utvecklingsområden därmed kan behöva stå tillbaka under en införandefas. På sikt är dock rehabiliterande arbetssätt en stor möjlighet i att kunna möta den demografiska utvecklingen.

Ett arbete har påbörjats för att ersätta nuvarande valfrihetssystem för omvårdnadstjänster, efter beslut i kommunfullmäktige i mars 2018. Förändringen innebär att omvårdnadstjänster, inklusive insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen, ska upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) istället för att lagen om valfrihetssystem (LOV) används. Detta kommer innebära att det blir färre utförare än idag samtidigt som utförarna får ett stabilare kundunderlag. Tidsramen för denna omställning är snäv och programnämnden behöver informeras löpande om arbetets utveckling under 2019.

Ny lagstiftning avseende utskrivningsklara individer trädde i kraft den 1 januari 2018, lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. För att säkerställa en effektiv övergång till den nya lagstiftningen så har ett omställningsarbete pågått sedan 2017. Övergången till nya lagstiftningen har fungerat mycket väl och ingen kommun i Örebro län har fått betalningsansvar under 2018. Arbete med fortsatt förbättra arbetsprocesserna mellan kommun och region Örebro län fortsätter kontinuerligt och det är viktigt att en hög kvalitet i utförandet bibehålls.

Samverkan har bedrivits inom en rad områden, exempelvis att se över förutsättningarna för en Mini-Mariamottagning tillsammans med Region Örebro län. En Mini-Mariamottagning har även diskuterats på regional nivå där det beslutades att Örebro kommun genomför ett pilotprojekt tillsammans med Region Örebro län och att samverkan med andra kommuner kan ske efter en eventuell etablering av en permanent verksamhet. Förslag om att införa en permanent Mini-Mariamottagning ska presenteras hösten 2019.

Inom lokalförsörjningsområdet pågår mycket arbete. Exempelvis förstärks brandskyddet inom hela programområdet, en nybyggnation av en gruppbostad är

på gång i Norra Ormesta och ett förstudieavtal är tecknat om en gruppboende i Gällersta-Gryt, ett arbete har påbörjats tillsammans med Region Örebro län om att öppna en familjecentral i de norra stadsdelarna, byggnation av det nya vård- och omsorgsboendet Karlslundsgården pågår, en förstudie ska genomföras om ett nytt vård- och omsorgsboende i Bettorp samt att ett samarbetsavtal för byggnation av ett nytt vård- och omsorgsboende i Brickebacken ska tecknas med ÖBO. Ett utvecklingsområde är att göra en strategisk planering av lokaler för socialförvaltningens verksamheter.

När det gäller ekonomin prognostiseras en budgetavvikelse på - 91 875 tkr för Programområde Social välfärd. Detta är något bättre än prognos 1 som visade på - 101 900 tkr i budgetavvikelse. Den absoluta merparten av underskottet finns inom hemvården och flera åtgärder har tidigare vidtagits för att komma tillrätta med underskottet både från Programnämnd och driftsnämnder. Kommunfullmäktige har nu även beslutat om ett treårigt strukturförändringsprogram för att komma tillrätta med de ekonomiska problemen inom hemvården.

Socialnämnd Öster och Väster redovisar tillsammans ett prognostiserat underskott om knappt 8 000 tkr. Både externa köp och egen drift visar underskott. Volymökningar för socialnämnderna prognostiseras i år att ge kostnadsökningar om 34 000 tkr inom externa köp och 1 500 tkr inom egen verksamhet medan ramkompensationen var 13 500 tkr. Socialnämnderna prognostiseras därigenom ha ett svårt ekonomiskt läge inför 2019.

2.2 Rehabiliterande arbetssätt och Åldras på dina villkor

Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
Fortsatt förberedelse för införande av ett rehabiliterande arbetssätt inom programområdet, för ökad livskvalitet och effektivare resursutnyttjande	Arbetet fortgår enligt plan. Delprojekten slutförs under hösten 2018. Arbetet kommer att fortsätta genom att arbetssättet testas och utvecklas i verklig miljö inom ett avgränsat geografiskt område. Förväntad effekt: Effektivare resursanvändning för att klara den demografiska utvecklingen. Individer får en ökad självständighet och bättre livskvalité.
Implementera strategi Åldras på dina villkor	Handlingsplan finns framtagen Förväntad effekt: Strategin ska genomföras.
Översyn av värdegrund och värdighetsgarantier för att säkerställa att de harmoniserar med riktlinjer för biståndsbedömning samt Strategin Åldras på dina villkor	Rehabiliterande arbetssätt är också en viktig faktor och behöver komma längre i sitt genomförande innan en översyn kan påbörjas. Förväntad effekt: Trygg och god omsorg med hög grad av delaktighet, med god kvalitet.
Utveckla flexibel demensdagvård genom att utveckla demensteam i hemvården	Arbets terapeut och sjuksköterska är nu rekryterade och Demensteamet kommer att påbörja sitt uppdrag under hösten. Förväntad effekt: Strukturerat arbetssätt, förbättrad samverkan och stärkt preventivt arbete. Säkerställd kompetens. Effektivt nyttjande av spetskompetens.

Ändra inriktning på del av ett nuvarande vård- och omsorgsboende till boende för äldre med missbruksproblematik	Förslaget för hur förändringen ska ske är efter inkomna synpunkter under revidering. Förväntad effekt: Utökad och förbättrat stöd till målgruppen äldre missbrukare.
Implementera riktlinjer avseende tillägg i socialtjänstförordningen utifrån SKLs rekommendationer för Kvalité i särskilt boende	En handlingsplan är påbörjad men behöver säkerställas ur ett programperspektiv. Förväntad effekt: Ökat kvalitet nattetid i särskilt boende. Den enskildes behov ska vara styrande och att insatser ska verkställas med god kvalitet.
Stimulera gemensamma måltider genom bland annat taxor	Direktiv behöver utformas. Förväntad effekt: Skapa gemenskap och bryta isolering.
Utveckla ett förebyggande och rehabiliterande arbetssätt med tätare uppföljningar för att möjliggöra andra insatser än gruppboende i ett tidigt läge	Arbetet gällande individuppföljningar har pga av resursbrister inte kunnat genomföras fullt ut. Uppdragsdirektiv gällande andra delar behöver formuleras utifrån rapporten "Förändrade planeringsförutsättningar för bostad med särskild service" Förväntad effekt: Effektivare resursanvändning. Individer får bättre möjligheter till rätt insats.

En strategi för ett rehabiliterande arbetssätt finns framtagen och utifrån strategin har förberedelsearbetet drivits inom ramen för 5 olika projekt som slutförs under hösten 2018. Arbetet kommer att fortsätta genom att arbetssättet testas och utvecklas i verklig miljö inom avgränsade geografiska områden. I hemvården kommer detta arbete att samordnas med insatser inom strukturförändringsprogrammet. En förutsättning för att kunna bedriva test- och utvecklingsarbetet på ett bra sätt är att resurser tillförs och Programnämnden kommer att behöva ta ställning till hur testen ska finansieras med egna medel. Men arbete pågår också med att hitta andra finansieringsmöjligheter, bland annat söks det inom ramen för rehabiliterande arbetssätt externa medel från Vinnova och EU. Efter testfasen behöver Programnämnden ta ställning till om de framtagna arbetssätten ska införas inom alla verksamheter och hur det ska finansieras.

För att redan nu kunna stödja ett rehabiliterande arbetssätt behöver arbetet med att förbättra antalet uppföljningar på individnivå fortgå med ökad intensitet. I dagsläget har resursbrister på LSS-handläggare påverkat möjligheten att aktivt jobba med uppdraget. Förslag på uppdrag som lyftes i rapporten "Förändrade planeringsförutsättningar för bostad med särskild service" behöver tydligare definieras och jobbas vidare med. Detta för att säkerställa en effektiv process och en flexibel boendekedja och på så sätt möjliggöra andra insatser än gruppboende i ett tidigt skede.

Strategin "Åldras på dina villkor" har under våren 2018 kompletterats med en handlingsplan där strategins mål konkretiseras i aktiviteter som ska genomföras av verksamheterna.

Ett arbete som går helt i linje med "Åldras på dina villkor" är utredning gällande hur en missbruksinriktning på vård- och omsorgsboende kan utformas för att tillgodose målgruppen äldre missbrukare. Arbetet har skett i nära samverkan

mellan myndighet, individ- och familjeomsorg. Ett förslag på genomförande har presenterats men är under revidering efter inkomna synpunkter.

Inom ramen för utveckling av flexibel demensvård kommer det under hösten 2018 att starta upp ett demensteam. Teamet innebär ett effektivt nyttjande av spetskompetens och kommer jobba med att strukturera arbetssätt, förbättra samverkan och stärka det preventiva arbetet för målgruppen.

Hösten 2017 beslutade programnämnd Social välfärd att anta SKLs rekommendationer för kvalitet i särskilt boende. Utifrån det har en handlingsplan påbörjats men är ännu inte färdigställt. Handlingsplanen har utformats av representanter från vård- och omsorg med visst stöd från kommunstyrelseförvaltningen. Vissa av de åtgärder som lyfts i handlingsplanen har dock redan genomförts eller är under genomförande. Bland annat har programnämnd Social välfärd beslutat om att förstärka nattbemanningen inom vård och omsorgsboendena. Förstärkningen möjliggör att den enskildes behov kan vara styrande och att insatserna kan verkställas med god kvalitet. Arbetet med handlingsplanen behöver dock fortgå och förutom att den innehåller ett vård- och omsorgsperspektiv bör det även säkerställas ur ett programperspektiv.

För att säkerställa att Social välfärd erbjuder kvalitativa välfärdstjänster med trygg och god omsorg och hög grad av delaktighet, behöver allt utvecklingsarbetet som bedrivs ske i samklang med värdegrund. Framöver, när arbetet med rehabiliterande arbetssätt kommit längre i sitt genomförande kan en översyn av värdegrunder och värdighetsgarantierna behöva ske i syfte att säkerställa att tolkningen av dessa harmoniserar med pågående strategiarbeten. Det är dock av stor vikt att fokuset ligger på själva tolkningen och inte på värdegrunden i sig, då den är framtagen med forskningsanknytning och hög grad av delaktighet från medborgarna. Vad gäller värdighetsgarantierna och servicegarantierna är det kommunens verktyg för att ange för medborgarna vilken service/kvalitetsnivå de kommunalt finansierade tjänsterna har. Programnämnden svarar för att etablera, analysera, revidera, ta bort och lägga till garantier. Garantiernas funktion som verktyg för att bedöma kvalitet behöver dock ses över för att säkerställa att välfärdstjänsternas kvalitet kan följas upp på bästa sätt.

2.3 Säkra kvalitet för samtliga individer oavsett utförare

Indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Prognos 2018	Målvärde 2018
Andel nöjda med trygghet, vård och omsorgsboende, samtliga utförare	88	90	Redovisas i årsberättelse	92
Andel nöjda med trygghet, hemvård, samtliga utförare	87	86	Redovisas i årsberättelse	88
Andel nöjda med trygghet, FFF, samtliga verksamheter, samtliga utförare	-	76	Redovisas i årsberättelse	
Andel nöjda med serviceinsatser, samtliga utförare	-	-	85	90

Andel nöjda med maten, vård- och omsorgsboende, samtliga utförare	77	76	Redovisas i årsberättelse	80
Personalkontinuitet hemvården, samtliga utförare	-	15,2	Redovisas i årsberättelse	Minska
Andel aktuella genomförandeplaner, vård- och omsorgsboende, hemtjänst, samtliga utförare	-	-	Se kommentar nedan	100
Andel aktuella genomförande planer funk, samtliga utförare	-	-	Redovisas i årsberättelsen	100
Andel nöjda med inflytande, hemvård, samlat värde samtliga utförare	87	88	Redovisas i årsberättelse	90
Andel nöjda med inflytande, vård- och omsorgsboende, samlat värde samtliga utförare	74	77	Redovisas i årsberättelse	80
Andel nöjda med inflytande och delaktighet, FFF, helhetsbedömning samtliga verksamheter, samtliga utförare		76	Redovisas i årsberättelse	80
Antal genomförda individuppföljningar, SoL-ärenden inom vård- och omsorg.			1 185 * Se kommentar nedan	
Andel genomförda individuppföljningar på totalt antal pågående beslut enligt LSS.			2,6 % *	
Lagen om samverkan vid utskrivning slutenvård, genomsnitt antal dagar efter utskrivningsklar	-	-	1,7 dagar**	>3 dagar
Andel med nytt beslut som gör aktivt val av utförare inom hemvården	-	-	Se kommentar nedan	
Unik värdighetsgaranti , Du som söker stöd för att klara ditt vardagliga liv blir kontaktad av ansvarig biståndshandläggare inom tre arbetsdagar efter din ansökan har inkommit			Se kommentar nedan	
Kommentarer till indikatorernas prognos				
Andel aktuella genomförandeplaner vård- och omsorgsboende, hemtjänst, samtliga utförare: Mått gällande andel med aktuell individuell genomförandeplan, samtliga utförare kan i nuläget inte redovisas gemensamt. I nuläget är det inte möjligt att ta ut statistisk för andel aktuella genomförandeplaner gällande de externa utförarna. Utfallet för den egna regin inom vård- och omsorgsboende når inte målvärdet på 95 % utan landar på 87 % (väster) och 95 % (öster). Utfallet för den egna regin inom hemvården når inte heller målvärdet på 90 % utan landar på 96 % (väster) och 54% (öster). Hemvården redovisar också att det finns aktuella besöksplaner men att det inte alltid sker en formell överföring av denna information även till genomförandeplanerna				
Antal genomförda individuppföljningar, SoL-ärenden inom vård- och omsorg: Indikatorn har omdefinierats (Andel genomförda individuppföljningar omvårdnadsbeslut, SoL-beslut) *Siffror baserade på mars till juli 2018, utslaget på helår. Målvärde för helår kan ges till årsredovisning.				
Lagen om samverkan vid utskrivning slutenvård, genomsnitt antal dagar efter utskrivningsklar:				

** Genomsnitt mars-juli 2018
<p>Andel med nytt beslut som gör aktivt val av utförare inom hemvården: Det finns två svårigheter i vad som menas med aktivt val. Är det nya kunder eller även omval? Om kunden väljer bort utförare och de som är kvar läggs i ickevalsapplikationen räknas detta fortfarande som ett aktivt val? I nuläget kan ingen av dessa data fås ur systemen. I ickevalsapplikationen går endast att få fram antalet genomförda ickeval, dessa val är utan koppling till kund, dvs. utan information om det är det första valet för en ny kund eller ett omval av utförare för en kund som redan har ett beslut. Vi kan alltså inte se om valet är aktivt eller inte. Systemet är ett företagsregister och inte ett kundregister. Vi kan idag endast mäta hur många ickeval som ledde till val av en privat alternativt kommunal utförare.</p>
<p>Unik värdighetsgaranti: På avdelningen för myndighetsutövning utgör en grupp biståndshandläggare ett mottagningsteam när det gäller ärenden för vård och omsorg. Detta för att alla ärenden ska bli mottagna kontinuerligt. Mottagningsteamet utser sedan en handläggare för ärendet och skickar vidare ärendet till handläggaren genom en aktualisering. I aktualiseringen står när personen ska bli uppringd, vilket är senast tre dagar efter kontakten med mottagningsteamet eller servicecenter. De allra flesta bedöms idag få en kontakt senast inom tre dagar.</p>

Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
Utveckla system för att säkerställa likabehandlingsprincipen mellan utförare och följa upp att kvaliteten utvecklas och är lika mellan driftsformerna. I detta ingår att ta fram överenskommelse med egenregi	Riktlinjer för uppföljning har reviderats. Överenskommelse egenregin har inte uppdaterats. Förväntad effekt: Säkerställa likvärdig kvalitet i olika driftformer
Förbättra individuppföljningen	Kontinuerligt pågående arbete. Förväntad effekt: Ökad rättssäkerhet och likabehandling för individer
Effekterna av den nya kontrollfunktionen ska följas upp under 2018	Uppföljning av effekterna förskjuts till 2019 pga av sen uppstart av kontrollfunktionen. Förväntad effekt: Ökad rättssäkerhet för individen. Utförarna utför endast beviljade behov som finns.
Effekterna av de nya riktlinjerna för biståndsbedömningen ska följas upp under 2018	Riktlinjerna har följts upp, revideras under hösten. Förväntad effekt: Ökad rättssäkerhet och likabehandling för individer.
Utveckla myndighetsutövningen för att bättre tillgodose behoven för individer som har behov av stöd som kräver samverkan över lagstiftningsgränser	Svårigheter med att få till bra samarbetsformer mellan myndighetsavdelningarna. Konsensus kring att förändring behöver ske finns. Arbetet behöver intensifieras. Förväntad effekt: Ökat stöd för individer i behov av resurser från olika vårdgivare. Rättssäkerheten i bedömning och beslut säkerställs, samt ökar möjligheten till stöd för individer i behov av resurser från olika nämnder.
För att en aktör ska kunna ingå i valfrihetssystemet ska särskilda insyns- och kvalitetskrav uppfyllas	Kontinuerligt pågående arbete. Förväntad effekt: Säkerställa likvärdig kvalitet i olika driftformer
Arbetet med att säkra möjligheten att välja utförare av omsorgstjänster med långsiktigt hållbara förutsättningar ska fortsätta under 2018	Arbete pågår för att skapa strukturella förutsättningar för att ersätta nuvarande valfrihetssystem med ett system som bygger på LOU. Projektdirektiv finns framtaget och resurssättning pågår.

	Förväntad effekt: Ett ekonomiskt och kvalitativt hållbart valfrihetssystem med långsiktigt hållbara förutsättningar
Översyn av förutsättningar och organisation för intern utförare personlig assistans	Översyn pågår. Förväntad effekt: Säkerställa likvärdig kvalitet i olika driftformer
Säkerställa funktionella och effektiva lösningar för utskrivningsklara individer i enlighet med ny lagstiftning	Arbetet har skett i samklang med utredning i hemmet och har lett till snabbare hemtagningsprocesser. Förväntad effekt: Effektiva flöden för trygg och effektiv utskrivning från slutenvården.

Kommunfullmäktige beslutade i mars 2018 om att nuvarande valfrihetssystem för omvårdnadstjänster ska avskaffas och ersättas av ett system som bygger på att vård- och omvårdnadstjänster inkl. insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen upphandlas enligt LOU. Förändringen innebär att kommunen bestämmer vilka och hur många leverantörer man vill ingå avtal med. Detta i sin tur leder till ökade kontrollmöjligheter både avseende kvalitet och avtalsefterlevnad. Omsorgstagarna kommer fortfarande att ha möjlighet att välja utförare men antalet möjliga utförare att välja mellan minskar. Övergången till upphandling enligt LOU avseende omsorgstjänster förväntas främja omsorgstagarnas möjlighet att åldras på sina villkor, kommunens möjlighet att säkerställa ett rehabiliterande arbetssätt i omvårdnaden och dessutom möjliggöra en bättre kostnadskontroll. Förslaget skapar även möjlighet till långsiktig planering, såväl för den kommunala verksamheten som för privata aktörer. Ett projektdirektiv finns utformat och arbetet förväntas pågå fram till sommaren 2020.

De senaste åren har en vidareutveckling av kontrollsystemet inom valfrihetssystemet pågått i syfte att öka rättssäkerheten för individen där utförarna endast utför de beviljade behov som finns. Under 2018 har det legat i plan att följa upp effekterna av den införda kontrollfunktionen men på grund av att uppstarten försköts till juni 2018 kommer uppföljningen av effekterna tidigast ske kvartal 1 2019. De första mätningarna indikerar dock att utförd tid kommer att minska med ca 14 procent jämfört med utfallet kvartal 1 2018.

Inom social välfärd behöver det ske ett kontinuerligt arbete med att utveckla system för att säkerställa likabehandlingsprincipen mellan utförare och följa upp att kvaliteten utvecklas och är lika mellan driftsformerna. Riktlinjerna för avtalsuppföljning har reviderats, bl.a. har åtgärdstrappan för uppföljningar tydliggjorts. De reviderade riktlinjerna kommer att beslutas av programnämnd Social välfärd under hösten 2018 och förväntas bidra till en tydligare planering för uppföljningsarbetet av interna och externa utförare och att likvärdiga kvalitetsuppföljningar görs inom de olika driftsformerna.

På grund av personalomsättningar och sjukfrånvaro hos avdelningen för uppföljning har det hittills inte varit möjligt att påbörja arbetet med en överenskommelse med egenregin. Det arbetet behöver dock synkas med arbetet med att skapa strukturella förutsättningar för att ersätta nuvarande valfrihetssystem för omvårdnadstjänster.

Under 2017 genomfördes en utredning gällande gränssnittet mellan myndighetskontor socialtjänst samt funktionshinder/vård och omsorg. Utredningen visade bl.a. på att gränssnittet mellan myndighetskontoren och dess nämnder är otydligt, att hantering av ärenden inte sker systematiskt och att det saknas rutiner och riktlinjer för ärendehandläggning. För att komma tillrätta med problematiken krävs målmedvetet arbete och ett tydligt ledarskap. Invanda mönster och kulturer behöver brytas och kvaliteten i verksamheten behöver fortlöpande utvecklas och säkras. Hittills har det varit svårt att få till bra samarbetsformer mellan myndighetsavdelningarna men alla är överens om att det behöver ske en förändring i dialogen och samarbetet. Arbetet behöver framöver intensifieras och det kan finnas vinster med att få stöd av någon extern part.

För att säkerställa funktionella och effektiva lösningar för utskrivningsklara individer i enlighet med nya lagstiftning har det sedan hösten 2017 pågått ett arbete med fokus på effektiva flöden för trygg och effektiv utskrivning från slutenvården som stärker såväl omsorgen om den enskilde som hushållningen av de ekonomiska resurserna. Arbetet har skett i samklang med utredning i hemmet och har lett till snabbare hemtagningsprocesser där planering för utskrivning påbörjas redan vid inskrivning. Hemsjukvården tar ett helhetsansvar för informationsöverföring och planering inför hemkomsten. Resultatet visar på minskat antal utskrivningsklara dagar. 2017 låg utskrivningsklara personer kvar 19 000 dygn, prognosen för 2018 är 9 000 dygn. Samverkan mellan de olika vårdgivarna har fungerat bra och det har varit ett stort engagemang för att skapa gemensamma processer. Fortsatt kommer det ske en utökning av målgrupp för utredning i hemmet enl. tidigare beslut i programnämnden.

2.4 Förebyggande arbete, uppsökande och tidiga insatser

Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
Utveckla samarbetsverksamhet Mini Maria	Ett pilotprojekt för att undersöka förutsättningarna att etablera en Mini-Maria verksamhet har startat. Plan för genomförande tas fram under hösten 2018. Förväntad effekt: Etablera en samlokaliserad Mini-Mariamottagning i samverkan med Regionen, i uppdrag att i öppenvården hjälpa unga (ca 25 år) med riskbruk, missbruk eller beroende av alkohol eller droger.
Utveckling av den förebyggande och uppsökande verksamheten i stadskärnan för individer med synlig missbruksproblematik	En utredning har genomförts och ger förslag på åtgärder och insatser Förväntad effekt: Gemensamt helhetsgrepp med övriga aktörer kring åtgärder och insatser för att minimera störningar
Undersöka möjligheterna att bättre tillgodose behoven hos individer som behöver stöd men som idag faller mellan förvaltningsgränserna och andra huvudmän	Samverkansformer över förvaltningsgränserna har påbörjats. Se även under uppdrag att utveckla nytt team nedan. Förväntad effekt: Bättre samverkan för att bättre kunna tillgodose behoven hos individer som

	behöver stöd från olika förvaltningar och huvudmän.
Utreda vad som kan göras för att förbättra äldres och flickors psykiska hälsa	Arbete pågår med att främja olika typer av aktiviteter för att förbättra äldre och flickors psykiska hälsa. Framöver behöver det närmare utredas vad som kan göras för att förbättra äldre och flickors psykiska hälsa Förväntad effekt: Förbättrat stöd till äldre och flickors psykiska hälsa
Möjliggöra för en familjecentral i de norra stadsdelarna tillsammans med Region Örebro	Familjecentral finns med i investeringsprogrammet 2020. En gemensam arbetsgrupp ska tillskapas tillsammans med Region Örebro län och ett förslag till förstudie planeras att lyftas för beslut i Programnämnd social välfärd framöver. Samverkan kommer också att ske med Programnämnd barn och utbildning då en familjecentral även innefattar öppen förskola. Förväntad effekt: Etablera en familjecentral i de norra stadsdelarna gemensamt med Region Örebro län
Utveckla nytt team och boendeformer för barn med behov av stöd från IFO, NF och skola	Förslag på samverkansform. Finns som innefattar ett hands-on team. Ett projektdirektiv är under framtagande och kommer under hösten att stämmas av med respektive programdirektör. Förväntad effekt: Det långsiktiga målet är att få fungerande och funktionella insatser med samarbete och ansvarsfördelning mellan berörda förvaltningar.
Utvärdera arbetet med socialtjänstfilialen i Vivalla	Verksamheten följer utvecklingen, men formell utvärdering har inte påbörjats. Satsningen har gett stora effekter för individer, för Socialförvaltningen i övrigt och för samverkan med andra aktörer i området. Det finns dock en plan för utvärdering. Förväntad effekt: Utvärdering ger underlag för att bedöma effekten av satsade medel.
Under året ska en översyn av hela Centralt skol- och välfärdsstöd göras med målsättningen att ge individerna ett bättre stöd genom samägda och/eller samverkande resurser ses över med programområde Barn och utbildning	Arbetet planeras påbörjas under hösten 2018. Ett direktiv är under utformandet. Förväntad effekt: Individerna får ett bättre stöd genom samägda och/eller samverkande resurser

Ett prioriterat område för Programnämnd social välfärd under 2018 har varit utveckling av den förebyggande och uppsökande verksamheten i stadskärnan för individer med synlig missbruksproblematik. En utredning har genomförts med fokus på att skapa en helhetsbild av pågående insatser och verksamheter riktade mot målgruppen. Utredningens förslag på åtgärder och insatser skapar förutsättningar för ett gemensamt helhetsgrepp med övriga aktörer så som lokalpolisområde Örebro, City Örebro samt civilsamhället. Förslagen som berör programnämnd social välfärd handlar bland annat om att initiera ett IOP med civilsamhället gällande uppsökande verksamhet samt att ge Socialförvaltningen i uppdrag att anpassa sin organisation för att möta lägesbilden av missbruk i stadskärnan.

Ett annat prioriterat område för Örebro kommun har varit att se över förutsättningarna för att etablera en samlokaliserad Mini-Mariamottagning i samverkan med Region Örebro län. Först 2017 blev detta ett prioriterat uppdrag även för Regionen och det genomfördes då en gemensam kartläggning som också visade på att det finns förutsättningar att gå vidare med frågan. Som ett resultat av kartläggningen föreslogs att starta ett pilotprojekt för Mini-Maria, i samverkan med Region Örebro län, med löptid 2018–2019. Programnämnd Social välfärd har utifrån detta gett Socialförvaltningen i uppdrag att leda pilotprojektet och att under hösten närmare undersöka förutsättningarna för en etablering. Projektledare är tillsatt och har påbörjat sitt uppdrag. Projektledaren ska senast december 2018 presentera en plan för genomförande. Förslag inför ställningstagande om permanentning av projektet ska presenteras hösten 2019.

För att få till långsiktiga och funktionella insatser för barn med behov av stöd från både Social välfärd och Barn och utbildning har en arbetsgrupp under året arbetat fram ett förslag på samverkansform. Förslaget innefattar ett hands-on team och ett projektdirektiv är under framtagande och kommer under hösten att stämmas av med respektive programdirektör. Framöver behöver ytterligare samverkansformer ta form både mellan olika programnämnder men framförallt mellan förvaltningarna inom Social välfärd för att i slutänden bättre tillgodose behoven hos individer som behöver stöd men som idag faller mellan förvaltnings- och myndighetsgränserna. Processer behöver tydliggöras, både gällande ansvar, rutiner och gränssnitt. Former för dialog och samverkan mellan verksamhet och myndighet kring boendesamordningen behöver öka.

Äldre och flickors psykiska hälsa har varit i fokus under de senaste åren och via stimulansmedel för psykisk hälsa har Social välfärd kunnat främja olika typer av aktiviteter för att förbättra målgruppernas psykiska hälsa. Bland annat har Social välfärd tillsammans med Barn och utbildning finansierat ”Bara dansa”, utbildningen ”Första hjälpen psykisk hälsa” har genomförts inom förvaltningen för funktionshindrade och vård- och omsorgsförvaltningen, en seniorlots med inriktning psykisk hälsa har tillsatts och medlen har även kunnat finansiera en tjänst på Centrum för samverkansstöd. Framöver behöver det närmare utredas vad som kan göras för att förbättra äldre och flickors psykiska hälsa.

Under hösten 2018 planeras att påbörja en översyn av Centralt skol- och välfärdsstöd med målsättningen att ge individerna ett bättre stöd genom samägda och/eller samverkande resurser. Översynen genomförs tillsammans med programområde Barn och utbildning.

2.5 Lokalförsörjning

Indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Prognos 2018	Målvärde 2018
Ej verkställda bostadsbeslut, längre än 3 mån, vård- och omsorgsboende	36	79	Minska	Minska
Ej verkställda bostadsbeslut, längre än 3 mån, gruppboende	25	18	Minska	Minska
Kommentarer till indikatorernas prognos				
T.o.m. den 2018-08-31 uppgår ej verkställda bostadsbeslut, längre än 3 mån, vård- och omsorgsboende till 47 stycken och ej verkställda bostadsbeslut, längre än 3 mån, gruppboende till 23 stycken.				

Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
Alternativa lösningar och nytänkande gällande både nybyggnation och ombyggnation bostäder med särskild service samt utemiljö	Fler ändamålsenliga bostäder för verksamheterna inom programområdet ger en högre livskvalité för de boende. LFE arbetar ständigt med att tänka utanför boxen för att lösa uppdraget med att hitta ändamålsenliga lokaler för verksamheterna och hitta flexibla bostadslösningar. För att LFE ska kunna utföra uppdraget i den riktning som är önskvärt behöver det förtydligas genom ett uppdragsdirektiv.
Möjliggöra framtida utbyggnad av trygghetsbostäder samt påbörja utredning kring möjligheter att skapa ytterligare trygghetsboenden inom det kommunala beståndet, samt se över ansvaret för det befintliga beståndet i kommunen	Många äldre känner sig otrygga och är socialt isolerade. För att bo på vård- och omsorgsboende krävs ett biståndsbeslut från kommunen, en del beslut ges på grund av otrygghet utan att det finns ett behov av vård. Befolkningsprognosen visar på ett stort framtida behov av platser på vård- och omsorgsboende. Fler trygghetsbostäder skulle kunna innebära att personer får rätt boende efter behov vilket skulle kunna resultera i en bättre boendekedja. Ett förslag på uppdragsdirektiv finns men pga. av att regeringen lagt en lagrådsremiss gällande biståndsbedömt trygghetsboende som särskild boendeform behöver uppdragsdirektivet ses över.
Se över och utveckla kommunens tillgängliga boendeformer	Se ovan.
Under 2018 ska en plan för utveckling av Askenäshemmet fastställas	Behovet av ombyggnad, renovering och förstärkt brandskydd på Askenäs har sedan länge uppmärksamats och flertalet utredningar har genomförts för att hitta den effektivaste och bästa lösningen på dessa behov. Målsättningen är att komma fram till, både ur ett funktionellt och ekonomiskt perspektiv, ett bra boende och bra verksamhetslokaler i ett långsiktigt perspektiv.
Utreda former för hus i enskilt läge	Det behövs trygga, funktionella och hållbara bostäder för personer som av olika anledningar inte konkurrerar på den reguljära bostadsmarknaden.

Tillsammans med ÖBO och de privata fastighetsägarna hitta sätt att skapa incitament att minska trångboddhet och öka social inriktning	För att LFE ska kunna utföra uppdraget i den riktning som är önskvärt behöver det förtydligas genom ett uppdragsdirektiv.
Skapa ytterligare ett drogfritt stödboende, skapa förbättringar i boendekedjan	Genom att skapa ett boende för personer, som av olika anledningar har det svårt att konkurrera på den reguljära bostadsmarknaden, minskar det mänskliga lidandet men också de höga placeringskostnaderna som kommunen har.
Fördela bostäder till bostad först från kommunens sociala bostadssamordning	Hyresadministratör inom Stadsbyggnads markenhet fördelar regelbundet lägenheter till Bostad först, behovet under hösten 2018 är 3-4 lägenheter

Förvaltningen för funktionshindrade

Enligt programnämndsbeslut fortsätter förstärkningen av brandskydd inom hela programområdet. Inom Förvaltningen för funktionshindrade är det gruppboendena på Gräsgatan och Duetten/Sandbacken som är nästa på tur. På Gräsgatan har arbetet påbörjats medan projektering fortfarande pågår för Duetten/Sandbacken.

Det pågår en utredning om hur brandskyddet ska förstärkas för grupp – och servicebostäder som om allt går enligt plan är färdig innan årsskiftet.

I Norra Ormesta är en nybyggnation av en gruppboende på gång, där boendet kommer att bestå av 6 lägenheter fördelade i två plan. Gruppboendet ligger organisatoriskt under Socialpsykiatri och planerad inflytt är andra kvartalet 2019.

Innan sommaren beslutade programnämnden att Lokalförsörjningsenheten får i uppdrag att med ÖrebroBostäder AB teckna förstudieavtal avseende en gruppboende i Gällersta-Gryt. På grund av att Öbo inte har haft full bemanning är förstudien ännu inte igång som önskat men det är på gång.

På Skottvägen i Bettorp finns det idag fem stycken hus som behöver flyttas eftersom utbyggandet av staden har inneburit att husen inte längre ligger i enskilt läge. Husen har stått med tidsbegränsat bygglov och det är inte möjligt att förlänga det. Den utsedda platsen för ny placering av de fem husen ligger vid Vena-rondellen, ca 600 meter från Skottvägen, söder om E18.

Socialförvaltningen

Det är angeläget att det görs en planering för en strategisk och hållbar utveckling av lokaler för alla Socialförvaltningens verksamheter. Planeringen omfattar så väl befintliga lokaler som nybyggnationer samt gränsdragning vad gäller finansiering.

För verksamheterna som idag har sina lokaler på Krämartorget behöver en hållbar lösning säkerställas.

Det kombinerade härbärgat och stödboendet Gnistan är i stort behov av renovering och Futurum planerar att rotrenovera hela fastigheten som inrymmer verksamheten, som bedrivs av Frälsningsarmén. Det finns 10 platser på härbärgat och 10 stödplatser. Det är en utmaning att hitta evakueringslokaler för de boende,

där ett av bekymren är att man inte kan dela upp verksamheterna stödboende och härbärge i två olika delar med tanke på personalresurserna.

Ett arbete har påbörjats tillsammans med Region Örebro län i syfte att öppna en familjecentral i de norra stadsdelarna. Arbetet är i sin linda men planen är att Örebro kommun håller i förstudien och ett uppdragsdirektiv ska tas fram.

Vård- och omsorgsförvaltningen

Byggnationen av det nya vård- och omsorgsboendet Karlslundsgården pågår och inflytt är planerad till januari 2019.

Programnämnden har beslutat att Lokalförsörjningsenheten får i uppdrag att genomföra en förstudie avseende ett vård- och omsorgsboende i Bettorp samt ta in intresseanmälan från entreprenörer (externa såväl som kommunala) för att bygga och förvalta vård- och omsorgsboendet.

Förfarandet med att ta in intresseanmälningar för att sedan kombinera dem med Stadsbyggnads befintliga process för markanvisning har varit en utmaning eftersom kommunen inte tidigare har arbetat på det sättet. En process är nu under framtagande tillsammans med Upphandlingsenheten där syftet i första hand är att teckna avtal med en samarbetspartner.

Det har beslutats att ett samarbetsavtal för byggnation av ett vård- och omsorgsboende i Brickebacken ska tecknas med Öbo samt att Lokalförsörjningsenheten får i uppdrag att tillsammans med Öbo genomföra en förstudie för att utreda alternativet att bygga nytt vård- och omsorgsboende på befintlig tomt för Askenäs. På grund av att Öbo inte har haft full bemanning har projekten inte kommit så långt men läget är under kontroll.

Även inom Vård- och omsorgsförvaltningen fortsätter förstärkningen av brandskydd där projektering pågår för Mikaeligården och ska påbörjas på Vintrosahemmet.

För att effektivt nyttja kommunens lokaler fortsätter arbetet med att anpassa och förändra lokaler utifrån hemvårdens behov.

2.6 Kompetensförsörjning

Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
Bidra i det strategiska långsiktiga arbetet med en samordnad och förstärkt kompetensförsörjning på kommunal, regional, nationell och internationell nivå	Arbetet är på planeringsstadiet, inga effekter är synliga ännu.

Programnämndens uppdrag är att arbeta med att tillgodose behovet av kompetens inom programområdets ansvarsområde, oavsett utförare, på både kort och lång sikt. En del gäller att tydliggöra ansvarsfördelning, styrning och samarbete/stöd, i detta sker dialog mellan programdirektörer och representanter från HR. En annan del gäller underlag för att analysera behov och risker kopplat till nuvarande och framtida kompetensbehov inom programområdets tjänsteutbud. Planeringsarbete pågår för genomförande av workshops inom respektive förvaltning under 2019. Förvaltningarnas genomförda arbete med kompetensförsörjningskartläggning kommer att utgöra ett underlag för de satsningar och inriktningar som programnämnden behöver fokusera på.

I syfte att skapa förutsättningar för en god samverkan med Örebro universitet har arbete påbörjats för att skapa ett samverkansavtal med Programnämnd barn och utbildning. Tanken är att arbetet och avtalet kan bli en förlaga för framtida samverkansavtal mellan Örebro universitet och programnämnd social välfärd och Programnämnd samhällsbyggnad.

För att skapa samsyn kring området kring hur regional strategisk kompetensförsörjning samspelar med och avgränsas mot förvaltningarnas uppdrag kring kompetensförsörjning och det arbete som pågår samt vem gör vad, har workshop kring regional strategisk kompetensförsörjning genomförts inom Programnämnd samhällsbyggnad. Ett liknande upplägg kan användas även inom de andra två programområdena, social välfärd och barn och utbildning.

2.7 Digitalisering

Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
Arbetet med testbädd äldre och funktionsnedsatta samt utveckling och implementering av välfärdsteknologi ska fortsätta med syftet att förstärka självständigheten hos de äldre och människor med funktionsnedsättning	Samarbetet med forskning, innovatörer och regionen medför en ökad förståelse för hur teknik kan användas för att öka självständigheten hos äldre och människor med funktionsnedsättning. Innovatörer blir mer lyhörda för att fånga behov och den enskilde får vara med att påverka utvecklingen. De medarbetargrupper som varit med i olika utvecklingar har visat en ökad förståelse för vilka möjligheter som kan genomföras med hjälp av välfärdsteknik. Detta i sin tur förenklar införandet av välfärdsteknologi i verksamheten.
Mobila arbetssätt med hjälp av digitala verktyg ska i största mån användas inom programområdet	Införande av digital läkemedelssigenering har inneburit ytterligare ett steg till en mer mobil och

	flexibel arbetsmiljö inom hemtjänsten. Det som tillkommer är möjligheten för digital dokumentation. För att kunna arbeta mobilt krävs det en infrastruktur som stödjer detta arbetssätt. Under 2018 har utbyggnad av Wifi på samtliga äldreboenden och gruppboendestäder möjliggjort en förutsättning för att kunna nyttja mobila lösningar. En kommunövergripande satsning på Office 365 plattformen ger möjligheter för nya arbetssätt och ny funktionalitet, vilket Programområdet behöver arbeta vidare med.
Tillsyn via länk istället för tillsynsbesök nattetid	Tillsyn via länk är en trygghetsskapande insats och ger den enskilde en ostörd nattsömn jämfört med att personal kommer och tittar till någon. De innebär även en resurseffektivisering då personal inte behöver resa till den enskilde, vilket i sin tur gör att man kan använda personal till mer värdeskapande insatser. Detta uppdrag har inte kunnat genomföras under 2018 på grund av resursbrist.

Som ett led i att effektivisera programområdet med bibehållen kvalitet gör nämnden flera strategiska satsningar inom området digitalisering. Prioriterade utvecklingsområden i digitaliseringsarbetet är bland annat frågor som rör säker digital kommunikation och delning av dokument såväl internt som externt, mobila arbetssätt för att möjliggöra högre delaktighet med medborgaren och utbyggnad av e-hemtjänst. Utgångspunkten för flera satsningar är ett rehabiliterande arbetssätt som sätter individens behov i centrum.

Genom att fortsätta utveckla ett IT-systemstöd för kvalitetsledningssystem skapar programnämnden möjligheter att strukturera och kvalitetssäkra verksamheten. Målsättningen är att säkerställa att det är god kvalitet på de tjänster som utförs i hela verksamheten och att social välfärd genom att vara en lärande organisation ständigt förbättrar sig.

Några specifika satsningar för ökandet av mobila arbetssätt är breddinförandet av digital läkemedelssignering, vilket slutförs under 2018. Det medför en ökad säkerhet för medborgaren och en snabbare åtgärd vid avvikelser och en förbättrad arbetsmiljö för personalen. En förskrivningsportal för hjälpmedel där både regionen och kommunens arbetsterapeuter kan arbeta införs under hösten 2018.

Säker informationshantering och utvecklande av e-tjänster skulle minska administrationen för de myndighetsutövande verksamheterna och frigöra tid till andra kvalitativa och värdeskapande aktiviteter. Som ett steg i detta utreds möjligheter för automatisering av processer och handläggning.

Under 2018 har kommunövergripande satsningar på Wifi genomförts. Det finns nu Wifi på samtliga vårdboenden och gruppboendestäder för personalens nyttjande. Detta tillsammans med införandet av Office 365 innebär att det nu finns bättre infrastrukturella förutsättningar för mobila lösningar vilket därmed innebär ett förändrade arbetssätt.

Utöver detta behöver programområdet arbeta vidare med att höja den digitala kompetensen hos personalen och arbeta med förändringsledning för att få genomslag till ett mer mobilt arbetssätt. Det medför att personalen mer flexibel för att möta medborgarnas behov och krav framöver.

2.8 Utveckling av resursfördelningsmodeller

Indikatorer	Utfall	Utfall	Prognos	Målvärde
	2016	2017	2018	2018
Ekonomisk ramavvikelse, samlat värde programområde, mnkr	-25,5	9,8	-91,9	+0
Ekonomisk ramavvikelse för intraprenader, samlat värde för programområdet	14,9	17,0	13,8	I balans
Ekonomisk ramavvikelse, programnämnd, mnkr	5,6	1,0	2,0	+0
Genomsnittlig kostnad per dag, köp av daglig verksamhet LSS (KPB, kostnad per brukare)	977	910	907	
Nettokostnad per boendedygn, köp av bostad med särskild service			2 367	
Beläggningsgrad, vård och omsorgsboende, permanent respektive korttid, samlat värde för programområdet	98,16	98,1	97,3	öka
Beläggningsgrad bostad med särskild service, LSS, samlat värde för programområdet	-	97,7*	98,6	99,56
Nettokostnadsavvikelse				
Socialtjänst	13,9	11,4	Tas fram	
Vård och omsorg	15,2	10,6	till års-	
LSS	0,1	-1,6	berättelse	
Antal ytterfall hemvårdsinsatser	107	106	128	Minska
Genomsnittlig beviljad tid per servicemottagare, omvårdnad, hemvård	50,5	47,8	47,4	Minska
Genomsnittlig utförd tid per servicemottagare, omvårdnad, hemvård	33,6	36,3	36,3	Minska
Kommentarer till indikatorernas prognos				
* avser endast utfall okt-dec månad				

Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
Uppföljning av effekter från resursfördelningsmodell avseende bostad med särskild service enligt LSS	Syftar främst till att säkerställa likabehandlingsprincipen mellan samtliga individer med insatsen. Andra positiva effekter är en ökad ekonomisk medvetenhet i verksamheten.
Utveckla resursfördelningsmodeller för övriga verksamheter inom nämnden för funktionshindrade. Ett arbete med resursfördelningsmodeller inom socialpsykiatri har påbörjats.	Syftar främst till att säkerställa likabehandlingsprincipen mellan samtliga individer med insatsen. Andra positiva effekter är en ökad ekonomisk medvetenhet i verksamheten.

Införandet av olika typer av resursfördelningsmodeller är ett verktyg som med fördel fortsätter implementeras inom flera av programmets verksamhetsområden.

Ett utvecklingsarbete för att förbereda ett införande av ett rehabiliterande arbetssätt pågår. Inom projektet för styrsystem har ett förslag till ny styrmodell tagits fram med viktiga styrprinciper för att stödja ett rehabiliterande arbetssätt. Exempel på styrprinciper i ersättningsmodellen är att samtliga verksamheter inom vård- och omsorg och funktionshindrade som baseras på biståndsbeslut skall ha enhetlig ersättningsmodell. Modellen bör vara nivåbaserad där individernas stödbehov och aktivitetsförmåga synliggörs. Ersättningsmodellen ger verksamheten en grundersättning per individ och nivå för att bedriva verksamheten. Styrmodellen ger verksamheterna incitament att arbeta med rehabilitering utifrån premier där målen uppfylls och minskad grundersättning där målen inte uppfylls fullt ut.

Ett viktigt syfte med att utveckla arbetssätten till att jobba efter ett rehabiliterande arbetssätt är att Örebro kommun om några år klara av en ökad äldre befolkning i och med den ökade demografiska utvecklingen.

2.9 Programnämndens ytterligare utvecklingsområden

Indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Prognos 2018	Målvärde 2018
Antal genderbudgetanalyser från föregående år som lett till beslut om förändringar i verksamhet eller arbetssätt	-	-	1	1
Antal genomförda jämställdhetsanalyser		1	0	1
Kommentarer till indikatorernas prognos				

Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och förväntade effekter
Utvärdering av nytt avtal Kvinnohuset	Avtal upprättat 2017. Utvärdering av avtalet är ännu inte genomfört. Förväntade effekter: Säkerställt stöd och skydd av våldsutsatta kvinnor och deras barn. En sammanhållen process för våldsutsatta kvinnor. Minskning av externa placeringskostnader.
Arbeta med de åtgärder som Programnämnd social välfärd har ansvar för i enlighet med Handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017 - 2024	Arbete pågår. Finns behov av att se över insatser och aktiviteter som berör både individuellt stöd, insatser till förövare, tryggt boende samt samverkansfrågor. Förväntade effekter: Bättre förutsättningar för att motverka våld i nära relationer.
Utreda möjlighet att höja habiliteringsersättningen för individer inom daglig verksamhet	Utredning genomförd och programnämnden har beslutat att höja ersättningen.

	Förväntade effekter: Bättre förutsättningar för individen att delta i meningsfull sysselsättning
Förbättra övergången från rättspsykiatri till boende med stöd inom kommunen	Ett gemensamt forum för samverkan mellan Örebro kommun och Region Örebro län startas upp under hösten och kommer arbeta fram en övergripande rutin för hanteringen av enskilda som skrivs ut från Rättspsykiatri och behöver stöd av kommunen. Förväntade effekter: Bättre och mer anpassat stöd för individerna.
Utarbeta framtidsplan för social välfärd	Uppdraget ej påbörjat. Förväntade effekter: Plan för att tillhandahålla kvalitativa välfärdstjänster finns.

Ett nytt avtal med Kvinnohuset beslutades under 2017 och bedöms säkerställa stöd och skydd av våldsutsatta kvinnor och deras barn. Det nya avtalet innebär också att kvinnor med erfarenheter av samkönat våld samt transsexuella kvinnor har tillgång till verksamhetens insatser. Arbetet med Kvinnohuset bidrar till en mer sammanhållen process för våldsutsatta kvinnor och förväntas även innebära en minskning av externa placeringskostnader. En utvärdering av avtalet är ännu inte genomförd men kommer att ske. Beläggningsplatserna för de 8 platser som Örebro kommun besitter ser bra ut. Under maj till augusti har den genomsnittliga beläggningsgraden varit 8 platser. Ytterligare insatser för att skapa bättre förutsättningar för att motverka våld i nära relationer sker på myndighetsavdelningen, där planeras ett arbete gällande att utveckla medvetenhet, kunskap och arbetssätt kring våld i nära relationer. Vidare behöver programnämnd Social välfärd stärka sitt utbud av kvalitativa välfärdstjänster och skapa bättre förutsättningar för Örebro kommuns arbete för att motverka våld i nära relationer. Under året har omvärldsspaning på området skett bland annat genom deltagande på Kvinnofridskonferensen- Arbetet mot våld - kunskap, erfarenheter och metoder. Framöver finns det ett behov av att se över insatser och aktiviteter som berör både individuellt stöd, insatser till förövare, tryggt boende samt samverkansfrågor.

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av Regeringen att under 2018 fördela medel till kommunerna i stimulansbidrag för habiliteringsersättning. Syftet är att införa eller höja dagpenningen för de som deltar i daglig verksamhet enligt LSS 9:10. Möjligheterna för Örebro kommun att höja habiliteringsersättningen för individer inom dagligverksamhet har utretts och programnämnd Social välfärd beslutade i maj att rekquirera stimulansbidraget. Nyttjandet av bidraget innebär en höjning av habiliteringsersättningen till 40 kr för halvdag och 60 kr för heldag. Höjningen gäller retroaktivt fr o m 1 januari 2018.

Under hösten 2018 kommer ett gemensamt forum för samverkan för att förbättra övergången från rättspsykiatri till boende med stöd inom kommunen. Representanter från Rättspsykiatri och Örebro kommun (Avdelning myndighetsutövning, Förvaltningen för funktionshindrade) kommer att träffas för att arbeta fram en övergripande rutin för hanteringen av enskilda som skrivs ut från Rättspsykiatri och behöver stöd av kommunen.

Den snabba samhällsutveckling och de demografiska förutsättningarna är två av flera utmaningar som programnämnd Social välfärd står inför framöver. För att programnämnden även i framtiden kunna ha ett utbud av kvalitativa sociala välfärdstjänster som motsvarar medborgarnas behov behöver en långsiktig planering tas fram. Skapandet av en så kallad framtidsplan förväntas ge programnämnden goda förutsättning för att ha en beredskap för att kunna leverera tjänster i en föränderlig omvärld.

3. Programområdets resurser

Utifrån ekonomiskt utfall till och med augusti månad har en bedömning av kostnaderna och intäkterna gjorts för resterande del av året. Programområde Social välfärd redovisar en budgetavvikelse på – 91 875 tkr, inklusive justerad avvikelse för intraprenadernas över och underskott, vilket är något bättre än prognos 1, som visade på – 101 900 tkr i budgetavvikelse.

Den största delen av budgetunderskottet finns inom hemvården. Hemvården har haft stora underskott under flera år och har haft svårt att komma tillrätta med detta. Budgetunderskottet grundar sig i olika orsaker som har belysts såväl i hemvårdsutredningen som i tidigare uppföljningar.

Samtidigt står verksamheten i början av en demografisk utveckling som innebär att antalet äldre snabbt kommer att öka kommande år, vilket i sin tur innebär ytterligare utmaningar för hemvården och som kommer att kräva en effektivare verksamhet och förändrade arbetssätt- både för att kunna ha en budget i balans men också för att hålla en hög kvalitet i verksamheterna och för att klara kompetensförsörjningen.

Externa vård-, och behandlingskostnader inom socialnämnderna redovisar en stor budgetavvikelse. Orsaken är främst att fler personer prognostiseras vara i behov av insatser i form av extern institutionsvård.

3.1 Programområdets ekonomiska prognos

I nedanstående tabell redovisas helårsprognos per driftsnämnd inom programområdet. I tabellen framgår också avvikelse med hänsyn till intraprenadernas tidigare ackumulerade resultat samt förändringen av det ackumulerade resultatet.

Totalt utfall 2018 (tkr)	2018	2018	2018	2018	2018
Programområde Social Valfärd	Prognos 2	Budget	Avvikelse	Förbruk %	Prognos 1 avv
Programnämnd Social välfärd	1 938 157	1 940 157	2 000	99,9%	-16 600
Nämnd för funktionshinder	267 751	274 945	7 194	97,4%	400
Social nämnd väster	337 875	337 174	-701	100,2%	-2 800
Social nämnd öster	179 279	172 027	-7 252	104,2%	-1 500
Vård- och omsorgsnämnd väster	185 291	152 831	-32 460	121,2%	-27 600
Vård- och omsorgsnämnd öster	217 483	155 025	-62 458	140,3%	-53 800
Överförmyndarnämnden	13 971	13 971	0	100%	0
Programområde Social Valfärd	3 139 807	3 046 130	-93 677	103,1%	-101 900
Varav intraprenader			-2 000		
Totalt exklusive intraprenader			-91 677		
Ingående ackumulerat resultat intraprenader			15 792		
Ianspråktagande ack resultat 2018			-1 802		
Nya underskott 2018			-357		
Nya överskott 2018			159		
Utgående ackumulerat resultat intraprenader 2018			13 792		
Avvikelse inklusive ianspråktagande av ack resultat					
Årets avvikelse exkl. intraprenader			-91 677		
Årets avvikelse intraprenader			-198		
Justerad avvikelse inkl intraprenadernas över och underskott, 2018			-91 875		

Programnämnd social välfärd visar i prognos 2 - 2018 ett överskott på 2 mnkr. Överskottet förklaras främst av överskott inom programgemensam verksamhet och inom köp av boenden. I överskottet finns det dock underskott inom valfrihetssystemet på 17 mnkr. Underskottet är åtgärdat genom att utveckla en kontrollfunktion där utbetalningarna till både externa och interna utförare av omsorgs- och serviceinsatser säkerställs. Under 2019 beräknas effekterna av kontrollfunktionen vända till ett överskott.

Nämnden för funktionshinder visar i prognos 2 ett budgetöverskott på 7 100 tkr och 7 200 tkr inklusive justerad avvikelse för intraprenadens överskott.

Förvaltningsgemensamt bidrar till stor del i detta överskott genom den budgetreserv som finns i förvaltningsledning som fördelningsbudget utifrån utökade beslut och för förvaltningsövergripande satsningar. Del av överskottet beror också på färre personal i omställning än budgeterat samt att förvaltningsledningen inte varit fulltalig.

Intäkterna prognostiseras till budgetöverskott på grund av högre deltagande i daglig verksamhet. Personalkostnaderna prognostiseras till budgetunderskott med 2 400 tkr, vilket främst kan härledas till Personlig assistans och Grupp- och servicebostad. Grupp- och servicebostad arbetar intensivt med det treåriga omprövningskrav på 20 000 tkr som finns inom verksamheten där 8 000 tkr effektiviseras under 2018.

Att budgetöverskott råder i nämnden beror på de olika ekonomiska fördelningsmodeller som ekonom grundar sig på utifrån den verksamhet som bedrivs. Komplexiteten i att ekonomin består av flera olika fördelningsprinciper, LOV, resursfördelningsmodell eller ramanslag, kräver god förståelse. Bredden i kunskapen och en ökad flexibilitet behöver utvecklas ytterligare hos alla med budgetansvar.

Förvaltningen behöver framöver arbeta med att våga satsa förebyggande när överskott uppstår. Det är viktigt att också satsa på långsiktiga effekter som stärker verksamheten. Att våga satsa utifrån det ekonomiska budgetöverskottet som råder kan generera i mervärde och spridningseffekter i form av andra mål utanför de ekonomiska. Exempelvis kan ett överskott användas till att förstärka cheffledet och på så sätt också bidra till målet om en attraktiv arbetsgivare genom minskat antal medarbetare per chef.

Socialnämnd väster visar i prognos 2 ett budgetunderskott på 700 tkr. Både egen drift och externa köp visar budgetunderskott med 2 400 tkr respektive 2 500 tkr. Budgetöverskott finns i form av medel för Trygg välfärd samt periodiserade medel.

Personalkostnaderna prognostiseras bli 900 tkr högre än budget. Behandlingsenheten Barn rekryterar sex nya medarbetare, enligt beslut i delår 1, för att klara den kösituation som finns. Medarbetarna tillträder under hösten varför effekten inte blir så stor 2018.

Inom övriga kostnader visar i prognosen ett budgetunderskott med 1 500 tkr. Enheten för familjehem visar budgetunderskott med 500 tkr då kostnader för återbetalning av sociala investeringar inte var budgeterade. Övrigt budgetunderskott kan inte härledas till någon specifik aktivitet.

Externa köp Barn prognostiserar ett budgetunderskott med 200 tkr och externa köp Unga prognostiserar med ett budgetunderskott på 2 300 tkr. Totalt visar prognosen för externa vård- och behandlingskostnader ett budgetunderskott på 2 500 tkr.

Socialnämnd öster visar i prognos 2 ett budgetunderskott på 7 300 tkr. Även här prognostiseras både egen drift och externa köp underskott med 600 tkr respektive 15 500 tkr. Ett budgetöverskott finns i form av medel för Trygg välfärd, periodisering av externa köp och överfört resultat.

Personalkostnaderna prognostiserar ett överskott med 2 000 tkr. Alla resurser inom förebyggande har inte använts. 1 000 tkr avseende två tjänster är vakanta i väntan på beslut om användningsområde. I övrigt har fler medarbetare varit i tjänst än väntat, vilket är positivt då behovet är stort.

Övriga kostnader visar i prognosen ett budgetunderskott med 2 300 tkr. Lokalkostnaderna visar 500 tkr högre än budgeterat. Kostnaderna för inköp av ny IT-utrustning prognostiseras ge budgetunderskott med 600 tkr, kostnaden för

advokater prognostiseras bli 300 tkr högre än budgeterat och kostnaden för tolk prognostiseras till ett budgetunderskott med 100 tkr.

Externa köp Vuxna väntas redovisa ett budgetunderskott med 15 000 tkr då betydligt fler vuxna än väntat är i behov av stöd.

Socialnämnd väster och socialnämnd öster, volymökningarna prognostiseras i år ge kostnadsökningar på 34 000 tkr inom externa köp och 1 500 tkr inom egen verksamhet. Ramkompensationen var 13 500 tkr, 6 000 tkr för reguljära volymökningar samt 7 500 tkr för prisökningar.

Under januari-augusti 2018 har det totalt varit i genomsnitt cirka 297 påbörjade utredningar varje månad. Det är en ökning med cirka nio procent jämfört med hela 2017. Antalet påbörjade utredningar barn har 2018 ökat med 14 procent jämfört med hela 2017. Motsvarande ökning för ungdom är 13 procent. Inom åldersgruppen vuxna är det i princip samma nivå som under hela 2017. Förändringen av påbörjade utredningar påverkar utvecklingen av placerade personer inom externa köp.

Prognosen för externa köp 2018 är en kostnadsökning på 14 procent. Orsaken till den högre kostnadsökningen är en tre gånger så hög volymökning än beräknat. Ökningen av påbörjade utredningar har påverkat volymökningen.

Socialnämnderna prognostiseras ha ett svårt ekonomiskt läge inför 2019.

Vård- och omsorgsnämnd väster visar i prognos 2 ett budgetunderskott med 32 500 tkr och 31 700 tkr inklusive justerad avvikelse för intraprenadernas över och underskott.

Orsaken till budgetunderskottet är dels den nya kontrollen som Myndighetsavdelningen infört från och med juni 2018, dels att andel tid som omvårdnadspersonalen befinner sig hos kunderna har minskat från maj och framåt. Hemvårdens prognos visar på en negativ budgetavvikelse med 26 536 tkr.

Även vård och omsorgsboendena har en något försämrad prognos vilket till stor del beror på minskad beläggning. Nämnden har på grund av den ekonomiska situationen valt att inte nyttja planeringsreserven på 800 tkr.

Vård- och omsorgsnämnd öster visar i prognos 2 ett budgetunderskott med 62 500 tkr och 61 400 tkr inklusive justerad avvikelse för intraprenadernas över och underskott.

Orsaken till budgetunderskottet är dels den nya kontrollen som Myndighetsavdelningen infört från och med juni 2018, dels att andel tid som omvårdnadspersonalen befinner sig hos kunderna har minskat från maj och framåt. Hemvårdens prognos visar på en negativ budgetavvikelse med 63 059 tkr.

Även vård- och omsorgsboendena har en något försämrad prognos vilket till stor del beror på minskad beläggning. Nämnden har på grund av den ekonomiska situationen valt att inte nyttja planeringsreserven på 800 tkr.

Vård- och omsorgsnämnd väster och Vård och omsorgsnämnd öster.

Beläggningsgraden för permanenta platser för vård- och omsorgsboenden uppgår totalt till 95,7 procent. Enheterna har effektiviserat ut- och inflyttningsprocessen och har sedan flera år haft hög beläggning. Situationen med minskad efterfrågan på vissa inriktningar har verksamheten svårt att hantera. Bemanningen är idag så låg att det är svårt att anpassa ytterligare om en plats på en avdelning inte är belagd. Det är problematiskt att det till vissa inriktningar ibland inte finns personer att anvisa när så många som i genomsnitt 100 personer väntar på vård- och omsorgsboende.

Övertidskostnaderna inom hemvården har minskat med 1,8 mnkr jämfört med motsvarande period under förra året, medan sjuklönekostnaden är i princip oförändrad. Dock har hemvården i väster en ökning av antalet korttidssjukfrånvarodagar jämfört med föregående år.

Den tid som omsorgspersonalen tillbringar hos kund har sjunkit från att ha legat runt 60 procent till att under juni-augusti ligga på 57-58 procent. För att nå en budget i balans krävs, teoretiskt sett, en nyttjandegrad på nära 75 procent och inte någon av enheterna ligger i närheten av denna nivå. Även detta påverkar prognosen negativt.

I prognosen har den nya kontrollen beräknas motsvara cirka 11,8 mnkr i lägre intäkter under juni till och med december.

Överförmyndarnämnden visar i prognos 2 en budget i balans. Prognosen förutsätter full ersättning för digitaliseringsprojektets kostnader. Administrativ kostnad per huvudman har ökat 2018 på grund av att kansliet från och med 2018 finansierar 2 årsarbetare via budgettram istället för som tidigare år, via statsbidrag. Noterbart är dock att kostnaden minskat sedan 2016 och hänsyn bör tas till att projektmedel finansierade vissa kostnader 2017.

Effektiviseringsuppdrag

Inom programområdet uppgår effektiviseringsuppdraget till 16 mnkr totalt under 2018. Nämndernas del av uppdrag framgår av nedanstående tabell.

Omrövning 2018	(Tkr)
Programnämnden	-8 460
Socialnämnd väster	-3 000
Socialnämnd öster	-1 500
Vård- och omsorg väster	-800
Vård- och omsorg öster	-700
Nämnden för funktionshindrade	-1 500
Överförmyndarnämnden	-40
Summa	-16 000

Programnämnden, Nämnden för funktionshindrade och Överförmyndarnämnden prognostiserar klara sina respektive effektiviseringsuppdrag, medan Socialnämnd väster, Socialnämnd öster, Vård- och omsorg väster och Vård- och omsorg öster prognostiserar inte klara sina respektive effektiviseringsuppdrag. Det innebär att 10 000 tkr av de 16 000 tkr i effektiviseringsuppdrag prognostiseras klaras.

Intraprenader

Intraprenader tkr	Prognos 2018	Budget 2018	Avvikelse Budget- Prognos	Ingående ack resultat	lanspråktagande av eget kapital	Nya underskott	Nya överskott	Prognos överfört ack, resultat 2018
Social psykiatri (Nämnd funk)	124 647	124 756	109	7 100	0	0	109	7 209
Demenscentrum (VoO väst)	38 137	37 837	-300	2 447	-300	0	0	2 147
Dagverksamhet demens (VoO väst)	13 103	13 103	0	822	0	0	0	822
Lövenhjelmska (VoO väst)	35 886	35 421	-465	2 268	-465	0	0	1 803
Backagården (VoO öst)	24 030	23 673	-357	1 614	-357	0	0	1 257
Ängen (VoO öst)	33 386	33 167	-219	398	-219	0	0	179
Skebäcksgården (VoO öst)	35 061	35 111	50	0	0	0	50	50
Klosterbacken (VoO öst)	36 266	35 813	-453	96	-96	-357	0	-357
Lindhultsgården (VoO öst)	16 402	16 037	-365	1 047	-365	0	0	682
Nettokostnad	356 918	354 918	-2 000	15 792	-1 802	-357	159	13 792

Intraprenaderna redovisar totalt ett negativ budgetavvikelse på 2 000 tkr. Samtliga intraprenader förutom Klosterbacken kan dock täcka prognostiserad negativ budgetavvikelse med överförda ackumulerade resultat.

3.2 Programnämndens egen verksamhet

Totalt utfall (tkr)	2018 Prognos	2018 Budget	2018 Avvikelse	2018 Förbruk %
Programnämnd Social välfärd				
Gemensamt för Social välfärd ⁽¹⁾	1 260	1 837	577	68,6%
Bidrag & Avtal ⁽²⁾	38 176	37 228	-948	102,5%
Programgemensam verksamhet ⁽³⁾	24 940	32 925	7 985	75,7%
ÖLL Gemensamt	-4 376	-4 314	62	101,4%
Köpkraft Administration ⁽⁴⁾	67 801	68 401	600	99,1%
Köp av verksamhet ⁽⁵⁾	526 593	509 505	-17 088	103,4%
Vård- och omsorgsavgifter	-120 025	-120 800	-775	99,4%
Köp Boende och Personlig assistans ⁽⁶⁾	1 447 688	1 457 272	9 584	99,3%
Statsbidrag ⁽⁷⁾	-43 903	-41 900	2 003	104,8%
Resultat Programnämnd Sov	1 938 154	1 940 154	2 000	99,9%

Total nettoram för 2018 är 1 940 154 tkr och tabellen ovan visar hur resurserna fördelas inom programnämndens verksamheter. Det prognostiserade utfallet för programnämnden är en budgetavvikelse på 2,0 mnkr. Programnämnden har en planeringsreserv på 0,6 mnkr för 2018.

Programgemensamt

Programgemensamt visar budgetavvikelse på 8 mnkr som främst förklaras av att 3,4 mnkr av 12 mnkr som avsattes som satsning för en tryggare välfärd för 2018 har förbrukats under året. Satsningen har planerats under 2018 för att ge full effekt under 2019.

Köp av administration

Under posten för köp av administration ingår köp för administration för myndighetskansli, bostadsanpassning och vårdplaneringsteam. Köp av administration visar på en budgetavvikelse på 0,6 mnkr, vilket beror på del av vakant tjänst. I budget 2018 har medel avsatts för 20 procent tjänst utbildningskoordinator, som i dagsläget inte är tillsatt.

Köp av verksamhet

Köp av verksamhet visar på budgetavvikelse - 17,1 mnkr. Underskottet fördelas enligt tabellen nedan.

Totalt utfall (Tkr)	Utfall - 15	Utfall - 16	Utfall - 17	Utfall - 18	2018	2018	2018
Köp av verksamhet	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Prognos	Budget	Avvikelse	Förbruk %
Omvårdnadsinsatser	288 761	317 598	331 176	333 545	318 423	-15 122	104,7%
Serviceinsatser	55 379	59 472	62 575	65 025	64 387	-638	101,0%
Anhörigersättning	1 358	827	852	525	1 500	975	35,0%
Mattjänst	26 973	23 950	22 094	18 939	23 000	4 061	82,3%
Daglig Verksamhet	80 430	90 135	95 112	104 406	98 200	-6 206	106,3%
Habiliteringsersättning	3 599	3 923	3 905	4 152	3 995	-157	103,9%
Summa Köp av verksamhet	456 501	495 904	515 714	526 593	509 505	-17 088	103,4%

Omvårdnads- och serviceinsatser

Det finns 32 valbara utförare inom valfrihetssystemet för serviceinsatser, inklusive Örebro kommun, av dessa är 14 även verksamma inom omvårdnadstjänster. Externa utförare utför 38,0 procent av den totalt utförda omsorgsinsatser i juni 2018. Andelen beräknas att fortsätta att växa under 2018 och beräknas öka med cirka 0,2 procentenheter i genomsnitt per månad.

Under den senaste femårsperioden (2014-2018) har utförda omsorgstimmar ökat med cirka 4,5 procent per år i genomsnitt. Under hösten 2016 och våren 2017 minskade utförd tid efter bland annat ett förbud mot anhörganställningar och TES mobil infördes. Under slutet av 2017 och början av 2018 skedde en kraftig ökning av utförd tid. Den genomsnittliga förbrukningen under kvartal 1 2018 jämfört med kvartal 1 2017 visar på en ökning med 9,7 procent.

Volymökningarna kan förklaras av något fler individer, men fram för allt av att varje individ får fler timmar utfört. Kontrollfunktionen startade under kvartal 2 2018 och de första mätningarna indikerar att utförd tid kommer minska med cirka 14 procent jämfört med utfallet kvartal 1 2018.

Utvecklingstakten på omsorgstimmar förväntas dock minska under 2018 på grund av helårseffekter av utförda åtgärder. Programnämnden har genomfört och arbetar med flertalet åtgärder:

1. Tes mobil (Slutfört)
2. Förbud mot anhörganställningar (Slutfört)
3. Framtagande av riktlinjer för biståndsbedömning (Slutfört)
4. Vårdtagare med stora vårdbehov i hemvården (Pågår)
5. Utveckling av biståndsbedömningsmodellen – uppföljning av biståndsbeslut
6. Vidareutveckling av kontrollsystemet (Steg 1 slutfört – start juni 2018)
 - a. Utbildning av samtliga utförare att registrera rätt i TES (Slutfört)
 - b. Framtagande av manualer hur tid registreras i TES (Slutfört)
 - c. Faktureringsrutiner där beviljad tid styr vad som kan debiteras (Slutfört)
 - d. Framtagande av IT-stöd – Debiterbartid/Manuellt registrerad tid/beviljad tid per individ (Pågår)
7. Rehabiliterande synsätt och värdebaserad ersättningsmodell (Pågår/långsiktigt införande)

Förväntade effekter av ovanstående projekt är i första hand att öka rättssäkerheten för individen där utförarna endast utför de beviljade behov som finns. Detta innebär att programnämnden betalar för att ”rätt” insatser utförs.

Personer med stora omsorgsbehov

Arbetet syftar till att motivera personer med omfattande omvårdnadsinsatser, minst 120 timmar omsorg per månad, skall informeras om vård- och omsorgsboende. Dessa individer bör Myndighetsavdelningen ha motiverande samtal med där de med säkerhet vet hur dessa personer ställer sig till en vård- och omsorgsboende plats istället för vård i hemmet. I dagsläget handlar det om 130 personer. Dessa individer utgör 7 procent av alla individer med utförd omvårdnadsinsats, men har cirka en tredjedel av all utförd tid och därmed också kostnaden.

Vidareutveckling av kontrollsystemet

För att TES mobil skall ge önskade effekter, är det viktigt att säkerställa att systemet används korrekt och att det inte ger utrymme att ange tid som faktiskt inte utförs. För att säkerställa att felaktigt debiterad tid minskar så måste det finnas möjligheter att följa hur tid faktiskt registreras via rapporter för att minska manuellt registrerad tid och annan felaktig hantering.

Daglig verksamhet

Kostnaden för daglig verksamhet har ökat med 24 mnkr sedan 2015. Två viktiga förklaringar till att kostnaderna ökat under denna period är att antalet individer med insatsen ökat med 90 personer samt att antal närvarodagar per person och månad har ökat från 14,4 dagar 2015 till 16,8 dagar 2018. Externa utförare utför 6,4 procent av närvarotiden.

Daglig verksamhet	2015	2016	2017	2018
Planerad närvaro*	Jan-mar	Jan-mar	Jan-mar	Jan-mar
Antal närvarodagar period	22 656	24 161	25 907	30 953
Antal personer (snitt)	525	573	579	615
Dagar per person (snitt)	14,4	14,1	14,9	16,8
Antal närvarodagar per arb.dag	365	403	405	509
Andel heldagar (Snitt)	73,3%	76,0%	76,4%	72,9%

Köp av boende och personlig assistans

Köp av verksamhet innehåller köpkraften för Örebro kommuns samtliga vård- och omsorgsboenden, även de som drivs av externa utförare. Köp av verksamhet innehåller även köpkraft av bostäder med särskild service samt personlig assistans. Externa utförare utför cirka 9 procent av verksamheten inom vård- och omsorgsboende och inom bostäder med särskild service enligt LSS cirka 12 procent, inklusive externa placeringar.

För 2018 visar dessa verksamheter en samlad budgetavvikelse med 9,5 mnkr. För vård- och omsorgsboende finns en budgetavvikelse med 4,7 mnkr, vilket förklaras av att beläggningen varit något lägre än budgeterad på permanenta platser.

Utfallet för bostäder med särskild service beräknas till en budgetavvikelse på nästan 7,0 mnkr. Budgetavvikelsen förklaras främst av att externa platsköp för vuxna lämnar en budgetavvikelse på 4 mnkr. Köp av dygn inom Bostäder med särskild service lämnar en budgetavvikelse motsvarande 1,9 mnkr samt försäljning av korttidsplats till andra kommuner visar budgetavvikelse på 0,8 mnkr.

Personlig assistans visar en budgetavvikelse på cirka - 2 mnkr som förklaras av fler antal individer, framförallt hos externa utförare. Externa utförare utför cirka 79 procent av insatserna inom personlig assistans.

3.3 Intäcks- och kostnadsanalys

Sammanställning av intäcks- och kostnadsutveckling med en tabell som visar intäkter och kostnader för nämnderna inom programområde Social välfärd.

Bruttoredovisning, belopp i tkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2 2018	Avvikelse, Budget- Prognos	Förändring, tkr 2017-2018	Förändring % 2017-2018
Kostnader						
Personalkostnader	-2 213 467	-2 147 560	-2 179 747	-32 187	33 720	-2%
Lokalkostnader	-198 133	-205 979	-205 712	267	-7 579	4%
Köp av verksamhet	-1 998 933	-2 041 526	-2 188 789	-147 263	-189 856	9%
Köp från bemanningsföretag	-20 347	-11 829	-19 606	-7 777	741	-4%
Kapitalkostnader	-19 759	-21 467	-19 657	1 810	102	-1%
Övriga kostnader	-535 003	-480 521	-369 834	110 687	165 169	-31%
Summa kostnader	-4 985 642	-4 908 882	-4 983 345	-74 463	2 297	0%
Intäkter						
Avgifter	125 058	126 377	126 572	195	1 514	1%
Bidrag	226 766	220 528	178 366	-42 162	-48 400	-21%
Försäljning av verksamhet	1 417 838	1 443 439	1 444 902	1 463	27 064	2%
Övriga intäkter	258 311	72 408	93 698	21 290	-164 613	-64%
Summa intäkter	2 027 973	1 862 752	1 843 538	-19 214	-184 435	-9%
Nettokostnad	-2 957 669	-3 046 130	-3 139 807	-93 677	-182 138	6%

3.4 Investeringar

Inventarieinvesteringar, programområde social välfärd

Objekt tkr	Budget 2018	varav fr 2017	Utfall delår 2 2018	Prognos 2-2018	Avvikelse Bu- Prognos
Programnämnd	24 735	8 005	3 537	10 000	14 735
Socialnämnd väster	1 650		95	120	1 530
Socialnämnd öster	1 650		83	110	1 540
Vård och omsorgsnämnd väster	4 674	550	1 558	3 831	843
Vård och omsorgsnämnd öster	3 316	520	476	1 968	1 348
Nämnden för funktionshindrade	2 380		577	1 077	1 303
Överförmyndaren	100		0	100	0
Nettokostnad	38 505	9 075	6 326	17 206	21 299

Programområdet har 2018 en inventariebudget på 38 505 tkr, prognosen är ett överskott på 21 299 tkr.

Fastighetsinvesteringar, programområde social välfärd

Objekt tkr	Budget 2018	varav fr 2017	Utfall delår 2 2018	Prognos 2-2018	Avvikelse Bu- Prognos
Hus i enskilt läge	6 800	6 800	0	6 800	0
Nettokostnad	6 800	6 800	0	6 800	0

Programområdet har 2018 en budget för fastighetsinvesteringar på 6 800 tkr, prognosen avser flytt av befintliga hus på grund av det tillfälliga bygglovet gått ut.

